

1

ЧИЧЕСТЪР

СЕПТЕМВРИ

*Няма по-добри съпрузи от будалите... Всички
нещастни бракове произтичат от твърде
много ум у мъжа.*

П. Г. Удхаус, „Неволите на Сали“, 1920 г.

„Във всеки брак настъпват моменти, когато единият партньор става по-действен и поема нещата в свои ръце. Това е естествено състояние и се обуславя от съответните силни страни на единия или на другия. Традиционно на домашния фронт мъжете се справят с мишките и паяците, а жените умеят да заредят миялната както трябва. Не е особено разумно да се дава гласност на подобно схващане, не дай си боже да го изкаже мъжът, но така или иначе, тази ситуация е в сила при повечето домакинства. При по-съществени въпроси, то се знае, най-добре е вземането на решение да се постига чрез взаимни компромиси. Блазе на тази двойка, чиито ценности са така координирани, че по-важните проблеми да могат да бъдат решавани посредством

свободна и откровена дискусия. Това е идеалният случай. Уви, твърде често с течение на годините балансът на властта се нарушава, докато единият от съпрузите вече бива възприеман като вземащия решения, а другият – като пасивния партньор. Ако доминира мъжът, на него се гледа като на тиранин. В случай, че командва жената, то тогава се смята, че мъжът е под чехъл. За мъжа бракът е бойно поле и най-многого, на което той може да се надява, е примирие.“

Тимоти Ганди затвори книгата и отново погледна заглавието върху прекалено ярката корица: „Пътеводител в брака“. Лицето му остана безизразно. Прочете името на автора: д-р Ранди Финкълстайн. Веждите му се повдигнаха леко. Американец: жител на страната на свободните хора. Отсам океана такива идеи не се изразяваха гласно – не и от някой, който се стреми да избегне гнева на женската общност.

Книгата не беше негова. Не принадлежеше и на съпругата му. Беше най-отгоре върху купчината евтини издания на кухненската маса, събрани от Изабел Ганди за книжния щанд в местния клуб на либерал-демократите, където тя редовно посещаваше сутрешната сбирка на кафе и не пропускаше да даде своя принос за прекрояване баланса на властта. Цяло чудо, че не я бе изхвърлила. Може би не я беше забелязала или не бе обърнала внимание на заглавието. Със сигурност не я бе отваряла и нямаше представа за съдържанието, иначе досега да бе охулила отношението на мистър Финкълстайн към брака, а книгата вече щеше да е в контейнера с хартия за рециклиране до задната врата.

Тимоти се усмихна – е, беше полуусмивка-полутримаса – и пхна книгата под друга със заглавие „Дневникът на едно куче“. Мина му през ума колко прилягаше то на собствения му живот. Глупава мисъл всъщност. После неволно потръпна и отиде в кухнята да си направи кафе. Обикновено не бе толкова умозрителен и унил, толкова... мрачен дори. Но пък днес не беше

обикновен ден. Електрическият чайник засвистя – звук, който след секунда-две щеше да премине в глухо бълбукане, оповестяващо мига на кипване – едно отдавна неизпитвано от него състояние.

Тези необичайни размишления се дължаха на сложната ситуация, обобщена от двете измамно прости думи „ранно пенсиониране“. Днес щеше да е последният му работен ден. Беше на петдесет и пет и се бе надявал да работи до последния си дъх – ако не в службата, то поне все пак да работи над нещо. Във всеки случай бе очаквал да се пенсионира, като навърши шейсет и пет (а дали не беше седемдесет вече, след като правителството обясняваше, че всички ще трябва да работят до по-късна възраст?). Перспективата за отдалечаване на плашещия миг го бе устройвала чудесно. Неочаквано обаче плановите му удариха на камък. Малката, но преуспяваща фирма, в която бе работил – „Новио Графикс“, – бе погълната от голям конгломерат. Мястото на Тимоти било гарантирано, така казаха, но щяло да има известна реорганизация, преразпределение на задълженията. Типичното хвърляне на прах в очите от страна на шефовете, при което сърцето му се сви в лошо предчувствие.

Когато ножът опря до кокала, пред него стоеше алтернативата да се примири с роля, която ни най-малко нямаше да го удовлетворява в творческо отношение, или доброволно да приеме съкращение. Не мигна нощи наред – докато Изабел си спеше преспокойно до него – и претегляше всички „за“ и „против“. Накрая стигна до извода, че ще е по-добре да напусне толкова харесваната си досега работа и да се опита да намери друга, нищо че вече беше на петдесет и пет, отколкото да остане още десет-петнайсет години на ръководен пост, който нямаше да му е по сърце, при положение че представляваше нещо средно между дейност на социален работник и на дипломат. Решението бе взето и съобщено на началниците. На Изабел също – и тя по-

своему негова началничка. Питал я бе за мнението ѝ, естествено. Би го оценил по достойнство. Но тя каза, че зависело изцяло от него. Каквото искал *той*. Все пак ставало дума за неговия живот. Странно, че Тимоти не го чувстваше така.

Ако бъдеше поставен натясно да даде отговор, не би описал брака си като нещастен. Не чак нещастен. Макар нищо чудно за външен човек да изглеждаше малко... тривиален. Общо взето, можеше да се каже, че е удобен; ситуация, до която се бе стигнало чрез добродушието, прагматизма и способността на Тимоти да приема позитивно каквото му поднесе съдбата. Още от дете притежаваше дарбата да се радва на собствената си компания. Не че бе асоциален, напротив, способен беше да води духовит разговор, когато случаят го изискваше, и събеседниците му успяваха да зърнат под черупката на невъзмутимост жив ум и завладяваща усмивка. Имаше ненатрапчиво, но добре развито чувство за хумор. Просто при някои обстоятелства то не си личеше много. В шумна и безцеремонна компания Тимоти ставаше резервиран, което му даваше възможност за наблюдение на многообразието от темпераменти, демонстрирани от околните. У него нямаше нито следа от надменно самодоволство, нито грам враждебност, макар че когато условията го диктуваха – при явна несправедливост, грубост или жестокост, – изпитваше гняв и неудържим порив да се намеси и да оправи нещата. Тази черта на Тимоти навремето караше състудентите му в университета да бъдат предпазливи с него, но и тайно да му се възхищават.

Тъкмо там бе срещнал Изабел преди толкова години – той учеше живопис, а тя политология. Ожениха се месец след завършването. Тимоти би предпочел да съжителства с нея година-две, просто за да се види как ще тръгнат нещата, да разбере подхождат ли си наистина, но Изабел бе непреклонна, че няма да живее, нито да спи с него, докато не се венчаят. Той се съобра-

зи с нейното желание и в бъдеще щеше да има много такива случаи. Понякога се чудеше дали не е трябвало да бъде по-твърд, но стремежът да я направи щастлива бе заглушил всички други съображения.

И двете родителски семейства проявиха съмнения към този брак. Майката и бащата на Изабел бяха строги методисти, но поне за деня на сватбата се съгласиха да забравят възраженията си срещу алкохола. (Като ги гледаше как се наливат с пунш в онзи дъждовен юлски ден през 1980 г., Тимоти заподозря, че имат солиден тренинг зад гърба си.) Собствените му родители принадлежаха към англиканската църква, но не бяха ревностни по отношение на религията, а на задължителния джин с тоник в шест вечерта, следван от бутилка вино. В края на сватбения обяд и двете родителски двойки бяха твърде замаяни, а изразенията им говореха по-скоро за даване на мъкмата, отколкото за празнуване на щастлив съюз. Не се срещнаха никога повече.

След меден месец в Борнмът в мансардата на лелята на Изабел (пълната липса на пари изключваше нещо по-люксово) щастливата двойка се установи на крайбрежието, в Чичестър. Както става с толкова много неща в живота, това не беше планирано – просто сватбата се намеси, докато Тимоти още разсъждаваше какво да предприеме. От негова страна не бе имало съзнателно решение да си намери работа и да създаде дом именно там, но Изабел бе зърнала обява в местния вестник и импулсивно я пхна под носа му. Видя му се грубо да попари ентусиазма ѝ, а и поне бе някакво начало – първа стъпка към финансовата независимост. Собственикът на фирмата по графичен дизайн Тед Хендерсън беше приятен и отзивчив. Предложи мястото на Тимоти и го попита дали може да започне от следващата седмица. Тимоти бе колкото изненадан, толкова и облекчен. Службата му позволяваше да бъде креативен – та макар и в малка фирма, в малък мащаб. Да, нямаше спор, беше се запитал не е ли редно да про-

яви повече смелост и да заработи самостоятелно. Но това би изисквало непрестанно да търси контакти, а той никога не бе притежавал уменията да се рекламира. Докато тук получаваше оферта за редовно работно място, за сигурен доход. А сега имаше и съпруга, която да издържа.

Отначало се нанесоха в жилище с изглед към пристанището в крайбрежния град Емсуърт. Апартаментът, малък и доста запуснат, също бе собственост на лелята на Изабел – съобразителна жена, както установи Тимоти, чиято представа за балансирано инвестиционно портфолио беше всекидневно залагане на петарка на конните състезания и няколко твърде разнебитени апартамента в сгради по южното крайбрежие. Малката фирма се разрасна до голяма степен благодарение на таланта и работоспособността на Тимоти, а заплатата му се увеличи, макар и не много. Двамата с Изабел купиха с ипотека скромна градска къща в Чичестър – на Тимоти щеше да му е по-близо до службата. Сега можеше да ходи пеша на работа, както изтъкна Изабел, а колата да остане на нейно разположение. Първото от трите им деца се появи две години след женитбата.

Оливър бе трудно дете от самото начало и с годините неговата необузданост не намаля. Буйният му темперамент се съчетаваше с инат, както и с арогантно изражение на лицето дори когато спеше. Тези негови черти идеално подходяха на адвокатската професия, която си избра впоследствие. Само че Оливър си оставаше на най-ниското стъпало в нея, след като бе подразнил твърде много старши съдружници в бранша – беше младши адвокат в юридическа фирма. Продължаваше да се сражава, убеден, че един ден ще се издигне до върховете в професията и ще стане кралски адвокат. Женен беше за Вита, русокоса тенисистка, съперничаеща на свекърва си по организационни способности. Засега двамата все още нямаха деца. Поня-

кога в главата на Тимоти се появяваха недостойни мисли и той заключаваше, че вероятно така е по-добре. Не можеше да си представи що за потомство би излязло от тези двама поборници за власт. Щом разсъжденията му се отплеснеха в тази посока, той се укоряваше за липсата си на великодушие. Опитвал се беше да проявява разбиране и съпричастност към Оливър, но това беше, както често признаваше пред себе си, обречено усилие.

Алис, второто дете, беше пълна противоположност на брат си. Болнава и някак непригодна за този свят още от раждането си, тя беше необвързана, саможива и мрачна и минаваше през живота, без да извлече никаква радост от него. Макар да показва изненадващи академични способности, стана библиотекарка в един от оксфордските колежи. Задължителната тишина в подобно обкръжение явно устройваше необщителната ѝ натура. Алис посрещаше с нежелание празниците и ваканциите, които често прекарваше в леглото си заради някакво въображаемо страдание, докато не дойдеше началото на семестъра, та да се върне към задълженията си и да посреща студентите, ползващи се с благоволенieto ѝ, с вяла усмивка и постоянно подсмърчане.

След създаването на две деца, които не го предразполагаха към общуване с тях, Тимоти на драго сърце би сложил точка на възпроизводителната си дейност, озадачен, че Оливър и Алис са толкова различни помежду си. Но и двамата очевидно не бяха наследили в ни най-малка степен приветливия характер и сговорчивост на баща си.

И тогава се появи Роузи. Името ѝ бе избрано от него, изглеждаше му подходящо за розовобузата ѝ жизнерадост, за щастие останала почти ненакърнена през годините. Тя беше на двацет и седем, единствената русокоса от тримата му наследници, а също и единствената, проявяваща желание да има деца, което според майка ѝ бе напълно неуместно при положение, че беше

неомъжена. Сега Роузи беше бременна от Ейс, натуралист, който работеше в местна фондация за опазване на околната среда. (Първия път, като чу за съществуването му, Изабел прие, че си пада по нудистки плажове, но Роузи побърза да обясни разликата между „натуралист“ и „натуралист“. Изабел си остана на мнението, че тя не е кой знае колко голяма.)

Отношенията между майка и дъщеря се бяха изострили. Тимоти, макар и изненадан от скоростта, с която се развиваше връзката на дъщеря му (и предстоящите ѝ отговорности с новородено бебе), не изпитваше неприязън към избора от нея партньор. Ейс излъчваше ведрост, сърдечност и откритост, които Тимоти намираще за привлекателни и заразителни. Името му Ейс беше акроним от инициалите му; според него Едуард Йорат Саквил звучеше някак некомфортно аристократично. Не че родителите му бяха благородници, да речеш – бащата беше общински чиновник, а майката продавачка.

По мнението на Изабел за Ейс и Роузи нямаше особена перспектива (на служителите в сферата на опазване на околната среда се плащаше мизерно, двамата живеяха под наем, а на Роузи скоро щеше да ѝ се наложи да напусне работата си като начална учителка), но според Тимоти те притежаваха най-ценното в живота – взаимна любов и споделени ценности, а той вярваше, че това би им помогнало да се преборят с всякакви житейски трудности. По този въпрос поне нямаше как да не се съгласи с д-р Ранди Финкълстайн. Надяваше се и се молеше обичта им да е трайна.

Водата в чайника почти беше завряла и той извади от кухненския шкаф любимата си марка колумбийско кафе. Едно от първите неща, които планираше да направи, бе да купи машина за еспreso. Изабел щеше да се зарадва, защото мразеше утайката от кафе, с която той цапаше мивката. При тази мисъл Тимоти внимателно остави лъжичката и се загледа през прозореца

към влажната есенна градина, осеяна с натежали от роса листа.

В сърцето си знаеше, че надали ще му се удаде възможност да си намери добра нова работа, и, ако трябваше да бъде честен пред себе си, не гореше от ентузиазъм да се явява по интервюта. Другаде трябваше да потърси осъществяване. Парите нямаше да са проблем. Е, не че щяха да тънат в разкош, но какъвто си бе усърден и прилежен, имаше спестявания, които да му гарантират удобен... пенсионерски живот. Извърна поглед от градината към малката кухня. Нима в тази къща и тази градина му оставаше да влага всичките си амбиции занаят? До това ли се свеждаха те накрая: нова кафе-машина? Не, би трябвало в живота да има нещо повече; освобождаването му от работа би трябвало да се възприема като новооткрита свобода. Налагаше се да се отърси от самоанализа и мрачните предчувствия и да приеме идващото като нова и вълнуваща глава от живота си, изпълнена с различен вид радости. Щеше да открие някаква водеща цел, каквато, уви, напоследък му липсваше.

И ето го, стоеше на ръба на несигурното си бъдеще с три пораснали деца и внуче на път и се питаше какво му готви утрешният ден. Дълбоко в себе си осъзнаваше, че е пропилял съществен период от живота си, който му изглеждаше толкова обещаващ преди трийсет и пет години. Бъдещите му стремежи със сигурност не биваше да се ограничават до тривиалности като купуване на кафе-машина.

Небето плахо обещавахе да поразсее сивотата си. Тук-там сред обширната пелена от облаци пробиваше синева и вятърът откъм морето, макар и остър, носеше следа от лятна топлина. Тимоти крачеше по брега при Уест Уитъринг с намерение напълно да се отърси от унилоостта, която доскоро заплашваше да го погълне.

Малки вълни се плискаха по пясъка с едва долови-ма въздишка, а той се отместваше на около метър от тях и усещаше краката си да затъват в податливия пясък. Тревата по дюните имитираше с движението си къдравите като серпантини морски вълни – и двете си-возелени на дрезгавата светлина. Соленият въздух беше приятно стипчив.

Всички тези фактори, добавени към хладния вятър, попрочистиха главата му и скоро той усети как се обод-рява. В ума му отново прозвучаха думите на сина на стария Хендерсън, произнесени на прощалното му парти предишната вечер. Говореше за „признател-ност“, защото Тимоти е извел фирмата към нови висо-ти. „Съжаление“, че пътищата им се разделят след по-вече от трийсет години. „Благопожелания“ за бъдеще-то. Обичайните банални любезности, изречени за по-реден път. А от днес някой друг щеше да върши рабо-тата му. Той вече нямаше повече значимост от една песъчинка на брега на Уест Уитъринг.

И все пак мислите му станаха по-позитивни в бли-зост до морето, плискащо се в краката му, докато вятърът рошеше косата му – милостиво неоредяла още, ма-кар и прошарена край слепоочията, – слънцето надни-чаше зад облаците с обещанието за ясно небе. Той нико-га не бе имал склонност към безцелно самосъзерцание, така че пое дълбоко въздух и насочи съзнанието си към възможността за бъдещи планове, неконкретизирани още. Подритна изпречила се на пътя му мидена черуп-ка. Наведе се и я взе, избърса я от пясъка в якето си и прекара пръст по вдлъбнатата седефена повърхност, проблясваща в цветовете на дъгата. Изпъкналата страна бе грапава и почерняла, осеяна с дупчици по ръба. Мида морско ухо – рядкост в тази част на света. Обикновено не се срещаше на север от Нормандските острови. Мо-же би течението я бе донесло тук, след като е умряла, или е била изядена от гмуркач, а черупката – захвърле-на. Той я превъртя в ръка и си спомни как през ваканции-

те в детството си бе ял морско ухо на остров Гърнзи. Гледал беше как рибарят разтваря черупката с нож и вади месото, начуква го, панира го с брашно и го пържи с лук и бекон. Устата му се напълни със слюнка при тази мисъл. Пъкна черупката в джоба си и когато вдигна поглед, видя насреща му да се задава една движеща се покрай водата фигура. Поколеба се, но скоро камуфлажното яке и солидните ботуши, бинокълът и енергичната походка потвърдиха предположението му. Беше Ейс.

– Здравсти, шефе! Какво те води насам?

Тимоти протегна ръка за поздрав към неофициалния си зет, който вместо да я поеме, го сграбчи в мечешка прегръдка. Леко се засмя от тази проява на дружелюбие и отвърна:

– Излязох да поразчистя паяжините в главата си.

Ейс погледна хронометъра на китката си, инструмент с няколко циферблата на пластмасова каишка.

– Не трябва ли да си на работа?

Тимоти му отправи извинителен поглед.

Ейс осъзна грешката си.

– О, боже, да! Значи днес е денят... така де, последният.

– Беше вчера. А днес е първият.

– Да, първият ден от останалата част от живота ти, както се казва. Е, как беше? Подариха ли ти златен часовник?

– Не.

– Но все пак ти дадоха нещо, нали?

– Да, машина за еспreso.

Ейс го погледна, а учуденото му изражение премина в развеселена усмивка.

– Бъхтил си се там над трийсет години, а са ти дали кафе-машина?

– Но пък много хубава – уточни Тимоти. – Освен това ми е нужна.

– Какво да ти кажа, шефе – поклати глава Ейс. – Ти би намерил добра дума и за Чингис хан.

– Ами не е бил чак толкова лош. Разрешавал е на хората да се кланят на божество по свой избор. И е премахнал мъченията.

– Това преди или след като е избил сума ти народ?

– Самата истина е.

Ейс шляпна Тимоти по гърба.

– Е, и какво сега?

– Ами просто се разхождам, да се проветря. Да се отърся от всичко досегашно един вид.

– Имаш ли някакви планове за деня?

Тимоти погледна към морето и отвърна тихо:

– И аз не знам. Май ще се поразходя още малко.

На Ейс му се стори, че долови едва забележим страх в тона на бащата на приятелката си.

– Аз се канех да хапна. Настроен ли си за обяд навън? – Той посочи към дюните. – Оставих лендровъра ей там. Може да отскочим до пъба. – Видял колебанието на Тимоти, добави: – Няма да се бавим, днес следобед имам да вдигам ограда.

Тимоти капитулира с усмивка.

– Добре, на драго сърце. Морският въздух отваря апетит.

– Апетит за бъдещето, това ти трябва на теб, шефе.

На обяда от гъста супа с ръчно месени хлебчета от жилаво тесто и по халба бира в тихо тъгълче на пъба двамата мъже разговаряха за Роузи и за скорошното раждане.

На Тимоти му дойде добре да се откъсне от мрачните мисли за себе си, които го преследваха през последните няколко дни.

– Пак ни попитаха дали искаме да научим пола на бебето – сподели Ейс.

– Какво отговорихте?

– Че не искаме. Не е естествено. Против природата е. Ще приемем каквото дойде с благодарност.

И Ейс въодушевено се залови да обяснява как възнамеряват да се справят с Роузи след появата на детето. Докато го слушаше, Тимоти си мислеше колко сходни са по темперамент и как Ейс сякаш му е роден син. Имаха едни и същи ценности, обичаха да са на открито, и двамата бяха много любознателни и оптимистични по природа, макар напоследък оптимизмът да убягваше на Тимоти, ала той се надяваше да си го възвърне, щом старият живот бъдеше загърбен и новият се материализираше по-отчетливо в съзнанието му.

Спомни си черупката от морско ухо и я извади от джоба си.

– Гледай какво открих на брега. Не бях ги виждал тук досега.

И той подаде мидата на Ейс, който я преобърна в дланта си.

– *Haliotis tuberculata*.

– Мислех, че е морско ухо – рече Тимоти.

– Така я наричат, да – отвърна Ейс и забелязал усмивката на лицето му, добави: – Латинското название не е особено красиво.

– Но пък черупката е красива. Превъзходен пример за изкуството на природата. Виж само как са подредени дупчиците по ръба.

Ейс завъртя мидата и вътрешната ѝ повърхност улови светлината, която вече нахлуваше през прозореца на пъба.

– Странно, че си я намерил тук. И то толкова късно през годината. Сигурно течението я е донесло от остров Джързи.

– Или от Гърнзи. Ял съм ги като момче. По време на ваканциите.

– На яхния?

– Не, пържени с лук и бекон. Ароматът им е незабравим.

– Гмуркането за тях е позволено между януари и

април. И то само по новолуние и пълнолуние... и два дни след това. С цел да бъдат опазени.

– Звучи загадъчно.

– Но практично. – Ейс забеляза, че Тимоти отново се затваря в себе си. – Малко като теб, шефе.

– А? – разсеяно измърмори Тимоти.

– Загадъчен, но практичен.

– Благодаря за комплимента, но не съм сигурен, че второто още е в сила.

– Колебаеш се какво да предприемеш ли?

– Да. Имам някои идеи, само че... Още не съм ги уточнил за себе си. Бих искал да попитувам, но Изабел... Тя има толкова много ангажименти... благотворителна дейност, неща от този род. Не виждам кога ще ни се отвори възможност.

– Защо да не тръгнеш сам?

Тимоти се облегна назад и пусна лъжицата си.

– Няма как. Би било някак егоистично да замина и да оставя Изабел.

На Ейс му се щеше да подметне: „Да не мислиш, че тя ще забележи отсъствието ти?“, но вместо това каза:

– Все може да се откъснеш за седмица-две.

– Сигурно. Но ми се струва, че Изабел ми е подготвила някоя и друга работа.

– Нова работа?

– Задачи по къщата. И не само по нашата, а и тази на Оливър и Вита. Искат да сложат нов гардероб в спалнята си и шкафове в стаята за гости. Оливър има намерение да я използва като кабинет.

Сега беше ред на Ейс да се облегне на стола си. Изражението му беше смаяно.

– Няма начин да се навиеш на това, шефе.

– Не те разбирам.

– Не може да станеш момче за всичко и да си пропиляваш така времето.

– Но аз съм сръчен, а Оливър...

– Оливър не е.

- Не е.
 - Това ли искаш да правиш?
 - Нямам нищо против да помогна...
 - И ще изоставиш всичките си амбиции?
- Тимоти явно изпитваше неудобство.
- Ами... само засега. А и не е като да са ме обзели някакви амбиции. Нищо сериозно във всеки случай. Нямам желание да търся нова работа. Разполагам с малка пенсия, с която можем да се издържаме. – Той поклати глава. – Пенсионер на петдесет и пет. Не е за вярване.
 - Наистина не е. Ти си в разцвета на силите си. Това е временна засечка, шефе, нищо повече. Не се примирявай с бездействието. Имаш много активни години пред себе си. Сигурно ти се иска да правиш нещо.
 - Имам просто една глупава мечта да видя малко свят.
- Ейс поклати енергично глава и пясъчнорусите му къдрици се развяха като ореол.
- Въобще не е глупава. Това е твое съкровено желание. И заслужаваш то да се изпълни. Работил си през целия си живот, дошъл е моментът да си позволиш... как се казва... малко лично време.
 - Винаги съм мразил тази фраза. Звучи толкова егоистично.
 - Намирам, че достатъчно дълго си бил алтруистичен. Не виждам кой би те обвинил, ако отделиш известно внимание на своите потребности.
 - Но така ще пренебрегна потребностите на Изабел.
- Младежът не каза нищо, но изражението му бе достатъчно красноречиво.
- Какво? – попита Тимоти. – Защо ме гледаш така?
 - Ако някой слуша този разговор, ще те вземе за жалък човечец, който се бои до смърт от жена си и няма куража да ѝ се опълчи, да бъде верен на себе си.
 - Това са твърде сурови думи.

– Може да звучат сурово, но от моя гледна точка нещата стоят така. Постави въпроса пред Изабел. Кажй, че искаш да се откъснеш за малко. Може да остане изненадана, но пък тя е толкова заета с нейния клуб на либерал-демократите, с читателския кръжок, с бридж клуба и бог знае още какво, та скоро няма и да забелязва, че отсъстваш.

На Тимоти му беше трудно да намери отговор, зато-ва гребна лъжица от супата си.

– Това е истината, нали? – настоя Ейс.

Тимоти побутна хлебчето, чиято посипана със се-мена кора не му се даваше да я разчупи, отново се об-легна на стола си и каза тихо:

– Да. Сам не знам как стана, но понякога ми се стру-ва, че наистина съм такъв.

– Какъв ти се струва, че си?

– Невидим.